

4. Voorgesteld scenario 1 college: 50% besparen, 50% belasting verhogen.

De onzekerheid over de financiële actualiteit en toekomst is groot. Om de gemeenteraad in positie te brengen om een afweging te maken en richting te geven aan de concept-begroting 2026-2029 schetst het college de gemeenteraad drie financiële scenario's:

1. een gunstige uitgangspositie (structureel meer geld vanuit het Rijk);
2. een realistische uitgangspositie (op basis van een zo goed mogelijke inschatting op basis van wat we nu weten);
3. een tegenvallende uitgangspositie (nog meer extra taken/ontwikkelingen dan voorzien en geen extra geld van het Rijk).

Door aan de geschetste knoppen voor besparingen en inkomstenverhoging te draaien, kan de gemeenteraad voor elk van de financiële scenario's de wenselijke balans bepalen tussen 'wat we willen en kunnen' en 'wat we ervoor over hebben'. Ter verduidelijking: financieel in balans betekent dat wanneer de knop besparingen minder open wordt gedraaid (minder besparingen), de knop inkomstenverhoging meer open kan worden gedraaid (hogere lasten voor inwoners) en andersom.

Het college kiest voor 50% besparen en 50% belasting verhogen. Uitgangspunt bij deze keuze is een evenwichtige verdeling tussen besparingen en verhogen van inkomsten door het verhogen van belastingen. Reden hiervoor is dat wanneer we ons beperken tot alleen besparen, vergaande bezuinigingsmaatregelen moeten worden getroffen die zeer ingrijpend zijn voor de samenleving van Waalre. Dit zou zo ver kunnen gaan dat zaken worden afgebroken die belangrijk zijn voor een duurzame toekomst van Waalre. Aan de andere kant: alleen de belasting-knop opendraaien, zou in de meest ongunstige financiële uitgangspositie (schatting 2 miljoen tekort) niet eens voldoende zijn en veel van onze inwoners vragen. Het voorgestelde scenario is een middenweg om de meest ongunstige effecten te dempen.

Uit de inwonerspeiling Kadernota blijkt dat het voorstel van het college aansluit bij de mening van de meeste deelnemers. De deelnemers hebben 5 scenario's voorgelegd gekregen en 32% kiest voor het dekken van het tekort door 50% te besparen en 50% belasting (Zie bijlage 8)

De onderstaande tabel geeft de uitkomst voor de drie financiële scenario's.

Financiële uitgangspositie in €	Fundamentele knoppen in €	Belastingen (OZB, toeristenbelasting) in €
0,5 mln	250.000	250.000
1 mln	500.000	500.000
2 mln	1.000.000	1.000.000

In bijlage 2 zijn nog twee mogelijke scenario's op hoofdlijnen uitgewerkt: de keuze voor 25% besparen en 75% belasting verhogen en de keuze voor 75% besparen en 25% belasting verhogen. Voor die eerste variant kiest 11% van de deelnemers aan de inwonerspeiling Kadernota, voor de tweede variant kiest 30% van de deelnemers.

Naast de verdeling tussen besparende maatregelen en het verhogen van de belasting kan nog een volgende richting worden bepaald, namelijk waar de besparingen te zoeken. Het is duidelijk dat de grootste besparingen te behalen zijn in het sociaal domein en het fysiek domein. Hier zit het meeste "beleidsvrije" geld. De grootte van besparingen zijn ongeveer even groot, maximaal rond de zeven of acht ton.

Bij het bepalen van richting waar de bezuinigingen te vinden helpt een afwegingskader. Diverse uitgangspunten en bevindingen vormen dit afwegingskader, waarmee de gemeenteraad in positie wordt gebracht keuzes te maken, te weten:

1. Het antwoord op de vraag welke gemeente Waalre kan en wil zijn. Zie hiervoor paragraaf 2.4
2. Enkele uitgangspunten, die wellicht voor de hand lijken te liggen, maar zeker richting geven:
 - Algemeen belang boven individueel belang
 - Wettelijke taken boven niet wettelijke taken
 - Zo min mogelijk negatieve maatschappelijke impact
 - Op korte termijn zo min mogelijk onomkeerbaar
3. De eerste analyse van de gesprekken in het kader van de herijking van de Kracht van Waalre (bijlage 7)
4. De uitkomsten van de Inwonerspeiling Kadernota (bijlage 8)

Op basis van de uitgangspunten en bevindingen, zoals hierboven genoemd, komt een hele duidelijke richting ten aanzien van het domein waar de besparingen specifiek moeten worden gevonden, niet direct naar voren. De uiteindelijke keuze hoe de 50% besparingen uit scenario 1 van het college te behalen, zal daarmee een evenwichtige verdeling tussen de verschillende domeinen zijn. Deze keuzes zullen bij het opstellen van de conceptbegroting 2026-2029 en de uiteindelijke vaststelling daarvan plaatsvinden aan de hand van bovengenoemd afwegingskader.

